

Vlaams
Parlement

stuk **2413** (2013-2014) – Nr. 2
ingediend op 10 maart 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007
houdende bevordering van een meer evenwichtige
participatie van vrouwen en mannen
in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid
en het decreet van 10 juli 2008
houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en
gelijkebehandelingsbeleid

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Vera Celis

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Veerle Heeren, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Erik Tack;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heer Willy Segers, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

Gerda Van Steenberge.

Stukken in het dossier:

2413 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel.....	4
1.	Algemene situering	4
2.	Wijziging van het MEP-decreet	4
3.	Wijziging van het Gelijkekansendecreet.....	4
II.	Bespreking	6
1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	6
1.1.	Tussenkoms t van mevrouw Marleen Vanderpoorten.....	6
1.2.	Tussenkoms t van mevrouw Cindy Franssen	6
1.3.	Tussenkoms t van mevrouw Fatma Pehlivan	7
1.4.	Tussenkoms t van de heer Kris Van Dijck	7
1.5.	Tussenkoms t van de heer Boudewijn Bouckaert.....	7
2.	Antwoorden van de minister.....	8
III.	Stemmingen	9
	Gebruikte afkortingen	10

In de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen werd op datum van donderdag 20 februari 2014 een bespreking gewijd aan het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PASCAL SMET, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JEUGD, GELIJKE KANSEN EN BRUSSEL

1. Algemene situering

Minister *Pascal Smet* verklaart dat met het voorliggende ontwerp van decreet beoogd wordt twee bestaande decreten te wijzigen. Eerst en vooral het zogenaamde MEP-decreet, dat een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in de advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid beoogt. En ten tweede het Gelijkekansendecreet, dat het kader vormt voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid. Hij benadrukt dat er verschillende organisaties uit het handicap- en het gendermiddenveld werden geconsulteerd bij het opmaken van de tekst. In grote lijnen toonden zij zich tevreden met de vooropgestelde wijzigingen. De opmerkingen die zij formuleerden zijn terug te vinden in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

2. Wijziging van het MEP-decreet

Het MEP-decreet wordt maar op één plaats gewijzigd. Met name wordt het moment waarop de Vlaamse Regering het zogenaamde ‘MEP-rapport’ moet voorleggen aan het Vlaams Parlement nu ook verankerd in het MEP-decreet zelf. Het is de bedoeling in de toekomst om de twee jaar, en telkens uiterlijk op 11 november – niet toevallig de jaarlijkse Nationale Vrouwendag – verslag uit te brengen over de toepassing van het MEP-decreet. De periodiciteit van deze rapportage wijzigt dus niet. De minister preciseert dat het overigens wel de bedoeling is om nog deze legislatuur een eerste keer te rapporteren over het MEP-decreet.

3. Wijziging van het Gelijkekansendecreet

Minister Smet gaat daarna wat dieper in op de geplande wijzigingen van het Gelijkekansendecreet. Het decreet in kwestie heeft de voorbije vijf jaar duidelijk zijn meerwaarde bewezen. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan de installatie van de open coördinatiemethode en de meldpunten discriminatie. Uit de dagelijkse praktijk en ten gevolge van een aantal internationale ontwikkelingen, bleek echter dat een aantal wijzigingen noodzakelijk waren.

Eerst en vooral worden een aantal beschermde kenmerken toegevoegd aan het non-discriminatieluw van het Gelijkekansendecreet: genderidentiteit, genderexpressie en syndicale overtuiging. De beschermde kenmerken ‘genderidentiteit en genderexpressie’ zullen toegevoegd worden aan elke non-discriminatiewetgeving van dit land. De minister preciseert dat dit een van de engagementen is uit het ‘Interfederaal actieplan tegen homofoob en transfoob geweld’. De definities van beide begrippen zijn ook op elkaar afgestemd. Zo wenst men een eenvormige juridische interpretatie en bescherming te garanderen voor alle burgers in dit land. De opname van deze kenmerken draagt overigens proactief ook bij aan de uitvoering van het voorstel van resolutie ‘betreffende de algemene maatschappelijke aanvaarding en gelijkschakeling van transgenders’ (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2144/1), dat hangende is in deze zelfde commissie, waar het reeds werd besproken op 10 oktober 2013 en 23 januari 2014. De toevoeging van het beschermd criterium ‘syndicale overtuiging’ is dan weer een gevolg van een arrest van het Grondwettelijk Hof.

Een tweede opzet van het wijzigingsdecreet houdt verband met de uitvoering binnen Vlaanderen van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Het Vlaams Parlement betuigde bij decreet van 8 mei 2009 zijn instemming met dit verdrag. Dit VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap zorgde voor een echte ‘paradigma-shift’ in het denken rond handicap. Mensen met een handicap worden niet langer enkel vanuit een welzijnsperspectief, maar ook vanuit een gelijkekansenperspectief bekeken, en bij die shift heeft Vlaanderen de afgelopen jaren mee een belangrijke rol gespeeld.

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verplicht Vlaanderen om personen met een handicap structureel te betrekken bij het beleid. Daarom werd binnen de Vlaamse Regering afgesproken om een representatieve koepelorganisatie van belangenverenigingen op te richten. Het voorliggende wijzigingsdecreet voorziet in de juridische basis voor de toekomstige oprichting van deze advies- en participatieraad handicap. Deze oprichting wordt momenteel reeds volop voorbereid.

Een laatste wijziging in het kader van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, is de betonning van het thema ‘handicap’ in het OCM-proces (open coördinatiemethode). Vroeger was het enkel verplicht om strategische en operationele doelstellingen te formuleren voor het thema ‘geslacht’. In de toekomst zal men ook verplicht zijn dit te doen voor het thema ‘handicap’. Ook vandaag worden er in de praktijk overigens al doelstellingen rond handicap geformuleerd. Het voorliggende wijzigingsdecreet wil deze praktijk nu decretaal verankeren.

Ook het derde opzet van het wijzigingsdecreet vormt een decretale verankering van een praktijk die al even wordt toegepast. Bij zijn ontstaan voerde het Vlaamse gelijkekansenbeleid een ‘man-vrouwbeleid’, waarbij de nadruk lag op de achtergestelde maatschappelijke positie van vrouwen ten aanzien van mannen. Ook vandaag blijft dit natuurlijk erg belangrijk. Daarnaast ligt de klemtoon van het huidige gelijkekansenbeleid tevens op de structureel en cultureel verankerde mechanismen die de concrete leefsituatie van zowel mannen als vrouwen kunnen vormen en beïnvloeden, en die zo ook ingrijpen op de kanspositie van beide groepen. Deze mechanismen kunnen niet volledig gevat worden door de term ‘geslacht’. Daarom wordt het thema ‘geslacht’ gewijzigd in het meer omvattende ‘gender’. Vlaanderen volgt hiermee een evolutie die zich over de hele wereld voordoet. De minister ziet – refererend aan een recent debat op de Vrije Universiteit Brussel met federaal minister van Buitenlandse Zaken Didier Reynders over de toekomst van Brussel – overigens meer en meer tekenen dat de klassieke denkpatronen gradueel doorbroken beginnen te worden.

Een vierde doelstelling van het wijzigingsdecreet is om de provinciale taakstelling inzake gelijke kansen te definiëren. Het is immers erg belangrijk dat de provincies in al hun bevoegdheden en taakstellingen, zoals vastgesteld bij de interne staatshervorming, een gelijkekansenperspectief meenemen. De provincies kregen ook een belangrijke rol bij de bevordering van de integrale toegankelijkheid van infrastructuur en informatie. Om de provincies hierbij de ondersteunen, wordt voorzien in de oprichting van een EVA Toegankelijk Vlaanderen. Deze EVA zal ook zorgen voor een meer coherent en uniform Vlaams toegankelijkheidsbeleid.

Tot slot voorziet dit wijzigingsdecreet in een aantal meer technische aanpassingen van het Gelijkekansendecreet. Zo komt het tegemoet aan de gevolgen van het samenwerkingsakkoord tot de oprichting van het interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme. Aangezien het instemmingsdecreet met betrekking tot dit samenwerkingsakkoord zeer uitvoerig besproken werd in deze commissie, gaat de minister

niet verder in op dit punt. Voor nadere informatie verwijst hij de commissieleden naar het verslag van de bespreking in kwestie. Daarnaast worden de verschillende rapportagemomenten in het Gelijkekansendecreet, beter gecoördineerd. In de toekomst zal de rapportage op één moment gebeuren, namelijk naar aanleiding van de jaarlijkse indiening van de beleidsbrief Gelijke Kansen. Daardoor is er meteen ook wat minder planlast. Een laatste technische wijziging wil anticiperen op een eventuele ingebrekestelling door de Europese Commissie. De Commissie startte namelijk een procedure tegen België wegens de niet-correcte omzetting van de richtlijn die de gelijke behandeling van mannen en vrouwen waarborgt. Het Gelijkekansendecreet is op verschillende punten onderwerp van deze procedure, vandaar enkele verduidelijkingen op het vlak van het ‘Vlaamse’ arbeidsrecht van toepassing op de Vlaamse statutaire ambtenaren en het onderwijzend personeel.

Afsluitend drukt minister Pascal Smet zijn overtuiging uit dat de voorgestelde wijzigingen nodig zijn om de verschillende oude en nieuwe uitdagingen die zich stellen inzake gelijke kansen en non-discriminatie, krachtdadig te kunnen aangaan. Hij verzoekt de commissieleden dan ook het hen voorgelegde ontwerp van decreet te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. *Tussenkost van mevrouw Marleen Vanderpoorten*

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt namens Open Vld het ontwerp van decreet te zullen steunen. Heel in het bijzonder kunnen de bepalingen rond genderidentiteit en -expressie de goedkeuring wegdragen van haar fractie. Ze passen binnen het kader van de afspraken die zijn gemaakt in het ‘Interfederaal actieplan tegen homofoob en transfoob geweld’ en volgen tevens de globale stroomrichting van het werk dat federaal al gebeurt inzake de modernisering van de transgenderwetgeving. Die richt zich op internationale rechtspraak en de algemene rechten van de mens. Het opnemen van genderidentiteit en -expressie in de lijst van beschermde kenmerken noemt het lid een logisch gevolg van het nieuwe beleid.

Open Vld heeft wel nog vragen bij het opnemen van het aspect ‘syndicale overtuiging’ in de lijst van beschermde kenmerken. Gaat dat niet te ver? Waar moet de lijst van discriminatiegronden dan uiteindelijk immers ophouden?

1.2. *Tussenkost van mevrouw Cindy Franssen*

Ook de CD&V-fractie steunt het ontwerp van decreet en ziet er stappen voorwaarts in, stelt mevrouw *Cindy Franssen*. Dat de rapportage van het MEP-decreet in het decreet zelf verankerd wordt, noemt het lid een positief punt, net als het opnemen van syndicale overtuiging in de lijst van beschermde kenmerken.

Hoewel het goed is dat genderidentiteit en -expressie worden opgenomen, deelt het lid toch de bezorgdheid van de Nederlandstalige Vrouwenraad over de schrapping van de term ‘geslacht’. De verruiming van het begrip kan ze enerzijds wel begrijpen, maar tegelijk dreigt het specifieke gelijkekansenbeleid inzake vrouwen-mannen daarin toch enigszins ondergesneeuwd te raken. Het lid wil deze bezorgdheid van de Nederlandstalige Vrouwenraad maar meegeven.

Wat de rapportage door de Commissie Gelijke Kansen betreft, vindt mevrouw Franssen het bepaald vreemd dat interne rapportage over het gevoerde beleid blijkbaar als een vorm van planlast wordt beschouwd.

In het kader van discriminatie en arbeid wil het lid graag het exacte toepassingsgebied van het begrip ‘beloning’ kennen. Over welke werkgevers gaat het ?

1.3. Tussenkost van mevrouw Fatma Pehlivan

Mevrouw *Fatma Pehlivan* verklaart dat ook sp.a het decreet steunt. Al deelt ze enigszins de zorg van de Vrouwenraad, toch kan ze zich ook vinden in de overweging dat de bredere term ‘gender’ een impact heeft op alle vormen van discriminatie en uitsluiting. Mogelijks ware het aangewezen om dit nog eens goed te duiden ten aanzien van het betrokken middenveld, want daar heerst wel degelijk enige bezorgdheid.

Een andere zorg ligt in wezen bij het federale niveau en werd hier reeds aangekaart naar aanleiding van de bespreking van het samenwerkingsakkoord tot oprichting van het interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme. Ze verwacht met name dat de minister, als Vlaams minister bevoegd voor Gelijke Kansen, bij zijn federale collega’s en de betrokkenen nogmaals het interfederaliseren van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen zou aankaarten.

1.4. Tussenkost van de heer Kris Van Dijck

De heer *Kris Van Dijck* noemt het positief dat een van de wijzigingen die het voorliggende ontwerp van decreet met zich brengt, behelst dat er aandacht nodig is voor het meer veelzijdige concept ‘gender’. Het lid verwijst naar het – hoger ook reeds door de minister aangehaalde – voorstel van resolutie over de algemene maatschappelijke aanvaarding en gelijkschakeling van transgenders dat in deze commissie in bespreking is en naar de recente hoorzitting ter zake (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2144/2). De introductie van dit concept moet de diversiteit voortstuwen en het duale denken doorbreken.

Het invoegen van een nieuw artikel 12bis in het Gelijkekansendecreet moet de rechtsbasis leggen voor de oprichting van een advies- en beleidsparticipatieraad. Dat moet dan een representatieve koepelorganisatie vormen die de verschillende organisaties van personen met een handicap bundelt en structureel overleg met de sector mogelijk maken. N-VA staat volledig achter deze piste. Zulks kan de volwaardige integratie van personen met een beperking alleen maar bevorderen en het beantwoordt ook aan wat het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap inhoudt. In eerste instantie wordt ernaar gestreefd een dergelijke adviesraad in te bedden in bestaande structuren. Dat is goed, met het oog op rationalisering, besluit het lid.

1.5. Tussenkost van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert* verklaart het decreet niet te zullen steunen, maar wil ook niet tegen stemmen. Hij erkent dat er een logische lijn gevolgd is, die nu al in het gelijkekansenbeleid vervat zit. De uitbreiding naar genderidentiteit en -expressie bijvoorbeeld vormt een logische uitbreiding van een en ander. Hij kan zich als klassieke liberaal evenwel niet vinden in een aantal methodes uit het gelijkekansenbeleid in zoverre het om strafrechtelijke aanpak en juridiseren gaat of waar er sprake is van aantasting van het eigendomsrecht. Het lid is ervan overtuigd dat zulks het geval is.

Bij de stelling dat de hele wereld in dezelfde zin evolueert, merkt de heer Bouckaert op dat de minister daarbij toch een aantal continenten en landen over het hoofd ziet. In vele derdewereldlanden en islamlanden tekent zich net een tegenovergestelde beweging af. De minister lijkt hem te optimistisch.

Ook de syndicale overtuiging wordt opgenomen als beschermd kenmerk. Wat echter als iemand een antisyndicale overtuiging aanhangt? Men kan immers zeer wel de overtui-

ging zijn toegedaan dat vakbonden geen positieve rol hebben in de economie of tegen het oligopolistische syndicale wezen zijn zoals dat in België is opgevat. Het lid wijst op de juridische implicaties van die vooropstelling. Hij refereert aan de mogelijkheid dat mensen geweerd worden uit functies of beroepen omwille van een dergelijke anti- of non-syndicale overtuiging en wil weten of ook zij zich kunnen beroepen op dit concept van beschermd kenmerk. Is syndicale overtuiging met andere woorden per definitie prosyndicale overtuiging of kan men ook antisyndicaal zijn?

Daarop inpikkend oppert de heer *Kris Van Dijck* dat kritiek hebben op een organisatie, vereniging of instituut nog iets anders is dan het discrimineren omwille van het feit dat iemand lid is van een vereniging of instituut. Zijns inziens zit daar een wezenlijk onderscheid.

2. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* constateert dat het ontwerp van decreet op brede steun kan rekenen. Hij erkent dat hij inzake de wereldwijde evolutie te optimistisch is, maar stelt dat hij zich vooral richt op de ‘gidslanden’. Bovendien stipt hij aan dat in Afrika ook heel wat misvattingen en gedragingen mee aangestuurd worden door Amerikaanse evangelisch-christelijke predikanten, door het opblazen en versterken van aanwezige tradities en gebruiken.

Wat de interfederalisering van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen betreft, deelt de minister de mening van mevrouw Pehlivan. Hij wijst erop dat men het er federaal niet over eens raakt, maar zegt toe de boodschap nogmaals te zullen overbrengen. Hij verwacht evenwel niet dat hierrond nog iets gerealiseerd zal kunnen worden tijdens deze legislatuur. Een duidelijk politieke afspraak in het toekomstige federale regeerakkoord zal de basis moeten vormen voor deze operatie, terwijl er ook oplossingen uitgedokterd zullen moeten worden voor de situatie van een aantal betrokkenen.

De syndicale overtuiging is opgenomen omdat het Grondwettelijk Hof dat in een arrest heeft opgedragen. Voorts sluit hij zich aan bij de visie van heer Van Dijck. Men heeft hoe dan ook recht op een eigen mening. Het gaat in dezen evenwel om discriminatie omwille van het lidmaatschap van een vakbond.

Met betrekking tot de vraag welke werkgever precies gevat is door de bepalingen aangaande beloning legt de minister uit dat het de Vlaamse werkgever is die daaronder resorteert. Die zaken behoren doorgaans tot de federale materie, met uitzondering van waar men zelf werkgever is. Die situatie wordt hier nu geëxpliciteerd.

De vervanging van het begrip ‘geslacht’ door het begrip ‘gender’ ligt inderdaad gevoelig. Er is een klassieke stroming in de vrouwenbeweging die blijft hameren op geslacht, stelt de minister. Hij onderstreept dat het begrip ‘geslacht’ niet wordt geschrapt. Er staat “ongeacht gender, inclusief geslacht, genderidentiteit en genderexpressie”. Hij heeft dan ook een dubbel gevoel wat de vrees van de traditionele vrouwenbeweging aangaat. Enerzijds begrijpt hij wel dat de traditie van jarenlange strijd mensen in een bepaald denkspoor brengt. Dat wordt gekoesterd en dat mag ook. Anderzijds is er hier met ‘gender’ alleen sprake van een breder concept, dat men – in het licht van allerhande maatschappelijke evoluties die zich over de jaren hebben voorgedaan en nog voordoen – belangrijk genoeg acht om het expliciet op te nemen. Er is ook uitdrukkelijk stelling genomen met inbegrip van ‘geslacht’. Dat wordt dus niet vergeten, besluit de minister. Niet alles wat geslachtsgebonden is, is ook inherent aan geslacht, stelt hij. Het lijkt hem ook in het belang van de vrouwenbeweging dat ze de eigen werking in die zin zou verruimen. Ze kan er alleen maar sterker van worden.

De minister is alleszins tevreden met de maturiteit waarvan Vlaanderen in dezen blijkt geeft.

III. STEMMINGEN

Artikelsgewijze stemming

Alle artikelen van het ontwerp van decreet (artikelen 1 tot en met 21) worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt daarna ook het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Vera CELIS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EVA	extern verzelfstandigd agentschap
MEP-decreet	decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid
VN	Verenigde Naties